

Θ Ε Μ Α Τ Α
ΓΡΑΠΤΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2009
ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ 1^ο

Στις ερωτήσεις 1-4 να γράψετε στη κόλλα σας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Στην ισοβαρή ψύξη ιδανικού αερίου :
α. ο όγκος παραμένει σταθερός
β. η πίεση μειώνεται
γ. η θερμοκρασία παραμένει σταθερή
δ. η εσωτερική ενέργεια μειώνεται

(Μονάδες 5)
2. Φορτισμένο σωματίδιο αμελητέου βάρους εισέρχεται σε ομογενές μαγνητικό πεδίο με ταχύτητα παράλληλη με τις μαγνητικές δυναμικές γραμμές του πεδίου. Η κίνηση του σωματιδίου μέσα στο μαγνητικό πεδίο είναι :
α. ευθύγραμμη ομαλά μεταβαλλόμενη
β. ευθύγραμμη ομαλή
γ. ελικοειδής
δ. παραβολική

(Μονάδες 5)
3. Φορτισμένο σωματίδιο αμελητέου βάρους εισέρχεται σε ομογενές ηλεκτρικό πεδίο με ταχύτητα παράλληλη με τις ηλεκτρικές δυναμικές γραμμές του πεδίου. Η κίνηση του σωματιδίου μέσα στο ηλεκτρικό πεδίο είναι :
α. ευθύγραμμη ομαλά μεταβαλλόμενη
β. ευθύγραμμη ομαλή
γ. ελικοειδής
δ. παραβολική

(Μονάδες 5)
4. Κατά την αδιαβατική συμπίεση έχουμε:
α. Θέρμανση   β. Ψύξη   γ. Σταθερή θερμοκρασία   δ. Τίποτα από τα παραπάνω

(Μονάδες 5)
5. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες, γράφοντας στη κόλλα σας το γράμμα που βρίσκεται μπροστά από κάθε πρόταση και δίπλα τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος»

- α. Η δύναμη Lorentz που ασκεί το μαγνητικό πεδίο σε κινούμενο φορτισμένο σωματίδιο μεταβάλλει τη κατεύθυνση της ταχύτητάς του.
- β. Ο πρώτος θερμοδυναμικός νόμος αποτελεί μια έκφραση της αρχής διατήρησης της ενέργειας.
- γ. Σύμφωνα με τον δεύτερο θερμοδυναμικό νόμο η θερμότητα μεταφέρεται από τα ψυχρότερα σώματα στα θερμότερα χωρίς δαπάνη ενέργειας.
- δ. Ο κύκλος Carnot αποτελείται από δύο ισόθερμες και δύο ισόχωρες μεταβολές.
- ε. Στην ισόχωρη θέρμανση ορισμένης ποσότητας αερίου η πυκνότητα του αερίου αυξάνεται.

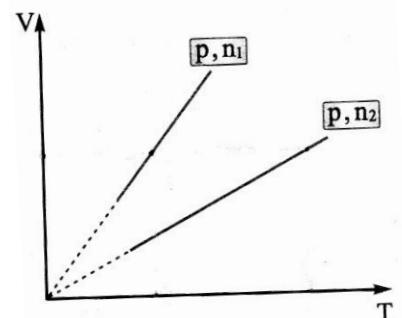
(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 2^ο

1. Δύο διαφορετικές ποσότητες αερίου βρίσκονται στην ίδια πίεση p . Στο διπλανό διάγραμμα φαίνεται σε άξονες V - T η ισοβαρής μεταβολή των δύο ποσοτήτων. Η σχέση μεταξύ των mol n_1 και n_2 είναι:

- α. $n_1 = n_2$
  - β. $n_1 > n_2$
  - γ. $n_1 < n_2$
- (Μονάδες 4)

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 5)

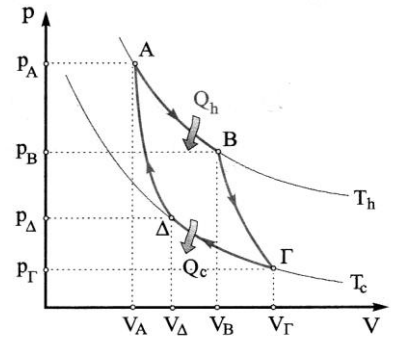

2. Στο διπλανό σχήμα φαίνεται η κυκλική μεταβολή μιας θερμικής μηχανής Carnot.

i) Να υπολογίσετε τον λόγο $\frac{W_{B\Gamma}}{W_{\Delta A}}$ των έργων των αδιαβατικών

μεταβολών ΒΓ και ΔΑ

(Μονάδες 8)

ii) Αν η ψυχρή δεξαμενή έχει θερμοκρασία 27°C και η θερμή δεξαμενή έχει θερμοκρασία 127°C τότε ο συντελεστής απόδοσης της θερμικής μηχανής Carnot είναι :

α. $\frac{100}{127}$

β. $\frac{100}{400}$

γ. 1 (Μονάδες 3)

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 3^ο

Ένα θετικά φορτισμένο σωματίδιο, με τιμή ειδικού φορτίου $q/m=0,5 \cdot 10^7 \text{C/Kg}$, επιταχύνεται με τάση V και αποκτά ταχύτητα $v_0=10^5 \text{m/s}$.

Στη συνέχεια, με την ταχύτητα αυτή, εισέρχεται σε ΟΜΠ, έντασης $B=1\text{T}$, από το μέσο M της πλευράς AZ και κάθετα στις δυναμικές γραμμές, όπως στο σχήμα. Η κάθετη τομή του μαγνητικού πεδίου είναι τετράγωνο πλευράς L .

Στο ΟΜΠ, αφού διαγράψει τεταρτοκύκλιο, εξέρχεται από αυτό και αμέσως μετά

εισέρχεται μέσα σε ΟΗΠ, έντασης E , κάθετα στις δυναμικές γραμμές. Το ηλεκτρικό πεδίο δημιουργείται από έναν πυκνωτή με μήκος πλακών $d=10\text{cm}$. Μέσα στο ηλεκτρικό πεδίο, με την επίδραση της $F_{\eta\lambda}$, διαγράφει παραβολική τροχιά και τελικά εξέρχεται από το άκρο H της αρνητικά φορτισμένης πλάκας. Να υπολογίσετε:

A. Την τάση V που επιτάχυνε αρχικά το φορτίο.

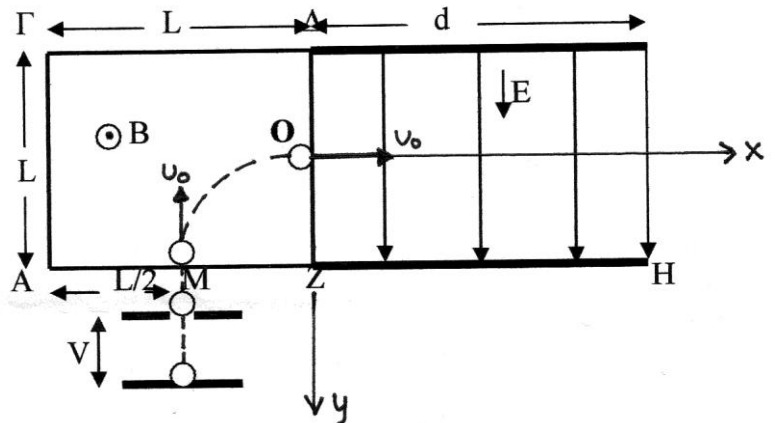
(Μονάδες 7)

B. Το μήκος L της πλευράς του τετραγώνου ΑΓΔΖ.

(Μονάδες 8)

Γ. Το μέτρο της έντασης E του ΟΗΠ καθώς και τον χρόνο t που κινήθηκε το φορτίο στο πεδίο αυτό.

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ 4^ο

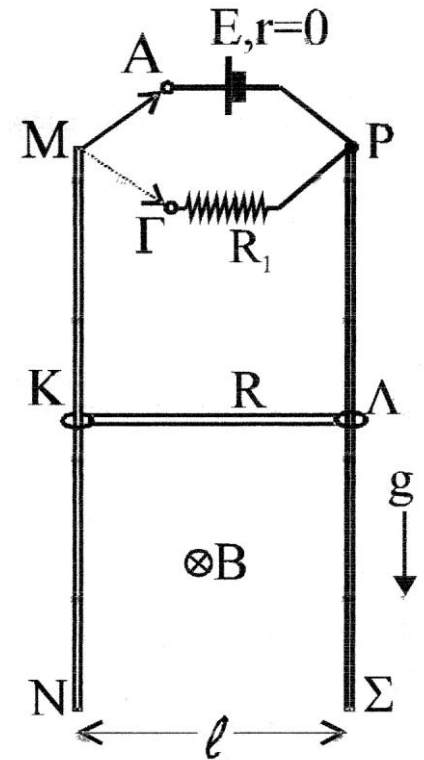
Δύο κατακόρυφοι παράλληλοι αγωγοί MN και PΣ, έχουν αμελητέα αντίσταση, μεγάλο μήκος και απέχουν μεταξύ τους απόσταση $L = 1\text{m}$. Αγωγιμη ράβδος ΚΛ, μάζας $m = 0,1\text{ Kg}$ μήκους $L = 1\text{m}$ και αντίστασης $R = 8\ \Omega$, μπορεί να ολισθαίνει χωρίς τριβές, μένοντας οριζόντια και σε ηλεκτρική επαφή με τους κατακόρυφους αγωγούς. Στο επάνω μέρος της διάταξης ένας διακόπτης δύο θέσεων, Α και Γ, συνδέει το άκρο Μ με το άκρο Ρ, είτε μέσω πηγής ΗΕΔ E και μηδενικής εσωτερικής αντίστασης ($r = 0$), είτε μέσω αντιστάτη αντίστασης $R_1 = 2\ \Omega$. Η όλη διάταξη βρίσκεται μέσα σε οριζόντιο ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης $B = 1\text{T}$, η διεύθυνση του οποίου είναι κάθετη στο επίπεδο των αγωγών, με φορά όπως φαίνεται στο σχήμα.

A. Αρχικά ο διακόπτης βρίσκεται στη θέση Α και η ράβδος ισορροπεί. Να υπολογίσετε την ΗΕΔ E της πηγής. (Μονάδες 8)

B. Μεταφέρουμε το διακόπτη στη θέση Γ.

B₁) Να αιτιολογήσετε γιατί η ράβδος αποκτά σταθερή (οριακή) ταχύτητα κατά την κάθοδό της και να την υπολογίσετε. (Μονάδες 9)

B₂) Να υπολογίσετε το διάστημα που θα διανύσει η ράβδος ΚΛ από την στιγμή που ο διακόπτης μεταφέρεται στη θέση Γ μέχρι τη στιγμή που αποκτά την οριακή ταχύτητα αν κατά το διάστημα αυτό έχει παραχθεί στο κύκλωμα θερμότητα $Q = 3\text{J}$ (Μονάδες 8)
Δίνεται: $g = 10\text{m/s}^2$.

Να απαντήσετε όλα τα θέματα

Καλή επιτυχία !!!